

मेटास्टॅटिक कर्करोग म्हणजे काय?

मेटास्टॅटिक कर्करोग म्हणजे तो कर्करोग जो शरीराच्या दूरच्या भागात पसरला आहे. तो मूळ कर्करोगाचे नाव कायम ठेवतो, तो कुठेही गेला तरी. यासाठी विविध उपचार योजना आहेत, ज्यात कर्करोगावर नियंत्रण ठेवणे आणि लक्षणे कमी करणे समाविष्ट आहे.

साध्या भाषेत स्पष्टीकरण

कर्करोग जो सुरू झाला त्या ठिकाणाहून शरीराच्या दूरच्या भागात पसरतो, त्याला मेटास्टॅटिक कर्करोग म्हणतात. अनेक प्रकारच्या कर्करोगासाठी, त्याला स्टेज 4 कर्करोग असेही म्हणतात. ज्या प्रक्रियेद्वारे कर्करोगाच्या पेशी शरीराच्या इतर भागात पसरतात, त्याला मेटास्टॅसिस म्हणतात.

डॉक्टर सूक्ष्मदर्शकाखाली मेटास्टॅटिक कर्करोगाच्या पेशी पाहतात आणि इतर मार्गांनी त्यांची चाचणी करतात. या पेशींमध्ये प्राथमिक (मूळ) कर्करोगासारखी वैशिष्ट्ये असतात. त्या त्या ठिकाणच्या पेशींसारख्या दिसत नाहीत जिथे मेटास्टॅटिक कर्करोग सापडला. अशा प्रकारे डॉक्टर सांगू शकतात की कर्करोग शरीराच्या दुसऱ्या भागातून पसरला आहे.

मेटास्टॅटिक कर्करोग तो जिथून आला त्या कर्करोगाचे नाव कायम ठेवतो, तो कुठेही गेला तरी.

नाव तेच का राहते

मेटास्टॅटिक कर्करोगाचे नाव प्राथमिक कर्करोगासारखेच असते. स्तनाच्या कर्करोगाचे उदाहरण घ्या जो फुफ्फुसात पसरतो. त्याला मेटास्टॅटिक स्तन कर्करोग म्हटले जाते, फुफ्फुसाचा कर्करोग नाही. आणि त्यावर स्टेज 4 स्तन कर्करोग म्हणून उपचार केले जातात, फुफ्फुसाचा कर्करोग म्हणून नाही.

कधीकधी डॉक्टरांना कळत नाही की मेटास्टॅटिक कर्करोग कुठे सुरू झाला. त्या प्रकाराला अज्ञात प्राथमिक उगमाचा कर्करोग, किंवा CUP म्हणतात.

कर्करोग कसा पसरतो

कर्करोगाच्या पेशी अनेक टप्प्यांच्या मालिकेतून शरीरात पसरतात. या टप्प्यांमध्ये समाविष्ट आहे:

1. जवळच्या सामान्य ऊतीत वाढणे, किंवा आक्रमण करणे.
2. जवळच्या लिम्फ नोड्स किंवा रक्तवाहिन्यांच्या भिंतींमधून जाणे.
3. लसीका प्रणाली आणि रक्तप्रवाहातून शरीराच्या इतर भागात प्रवास करणे.
4. दूरच्या ठिकाणी लहान रक्तवाहिन्यांमध्ये थांबणे, वाहिनीच्या भिंतींवर आक्रमण करणे, आणि त्यांच्याभोवतीच्या ऊतीत जाणे.
5. या ऊतीत वाढणे जोपर्यंत एक लहान ट्यूमर तयार होत नाही.
6. नवीन रक्तवाहिन्या वाढण्यास कारणीभूत होणे. यामुळे रक्तपुरवठा तयार होतो, जो मेटास्टॅटिक ट्यूमरला वाढत राहू देतो.

बहुतांश वेळा, पसरणाऱ्या कर्करोगाच्या पेशी वाटेत कुठेतरी मरतात. पण जर प्रत्येक टप्प्यावर कर्करोगाच्या पेशींसाठी परिस्थिती योग्य राहिली, तर काही शरीराच्या इतर भागात नवीन ट्यूमर तयार करू शकतात. मेटास्टॅटिक कर्करोगाच्या पेशी दूरच्या ठिकाणी अनेक वर्षे

निष्क्रिय पडून राहू शकतात, त्या पुन्हा वाढण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी, जर अजिबात वाढल्या तर.

कर्करोग कुठे पसरतो

कर्करोग शरीराच्या जवळजवळ कोणत्याही भागात पसरू शकतो. पण वेगवेगळ्या प्रकारचे कर्करोग इतरांपेक्षा काही भागात जास्त पसरतात. कर्करोग पसरण्याची सर्वात सामान्य ठिकाणे म्हणजे हाड, यकृत आणि फुफ्फुस.

लिम्फ नोड्स न मोजता, सामान्य कर्करोग कुठे पसरतात याची मुख्य ठिकाणे येथे आहेत.

- **मूत्राशय:** हाड, यकृत, फुफ्फुस.
- **स्तन:** हाड, मेंदू, यकृत, फुफ्फुस.
- **कोलन:** यकृत, फुफ्फुस, पेरिटोनियम.
- **मूत्रपिंड:** अॅड्रेनल ग्रंथी, हाड, मेंदू, यकृत, फुफ्फुस.
- **फुफ्फुस:** अॅड्रेनल ग्रंथी, हाड, मेंदू, यकृत, दुसरे फुफ्फुस.
- **मेलानोमा:** हाड, मेंदू, यकृत, फुफ्फुस, त्वचा, स्नायू.
- **अंडाशय:** यकृत, फुफ्फुस, पेरिटोनियम.
- **स्वादुपिंड:** यकृत, फुफ्फुस, पेरिटोनियम.
- **प्रोस्टेट:** अॅड्रेनल ग्रंथी, हाड, यकृत, फुफ्फुस.
- **पोट:** यकृत, फुफ्फुस, पेरिटोनियम.

संभाव्य लक्षणे

मेटास्टॅटिक कर्करोग नेहमी लक्षणे निर्माण करत नाही. जेव्हा लक्षणे होतात, तेव्हा ती कशी जाणवतात आणि किती वेळा येतात हे मेटास्टॅटिक ट्यूमरच्या आकारावर आणि स्थानावर अवलंबून असते. काही सामान्य चिन्हांमध्ये समाविष्ट आहे:

- वेदना आणि फ्रॅक्चर, जेव्हा कर्करोग हाडात पसरला आहे.
- डोकेदुखी, झटके, किंवा चक्कर येणे, जेव्हा कर्करोग मेंदूत पसरला आहे.
- श्वास लागणे, जेव्हा कर्करोग फुफ्फुसात पसरला आहे.
- कावीळ (त्वचा किंवा डोळे पिवळे होणे) किंवा पोट्यात सूज, जेव्हा कर्करोग यकृतात पसरला आहे.

उपचारांची उद्दिष्टे

बहुतांश प्रकारच्या मेटास्टॅटिक कर्करोगासाठी उपचार आहेत. अनेकदा ध्येय कर्करोगाची वाढ थांबवून किंवा कमी करून त्यावर नियंत्रण ठेवणे असते. काही लोक चांगल्या प्रकारे नियंत्रित मेटास्टॅटिक कर्करोगासह वर्षानुवर्षे जगतात.

इतर उपचार लक्षणे कमी करून जीवनाची गुणवत्ता सुधारू शकतात. त्या प्रकारच्या काळजीला पॅलिएटिव्ह केअर म्हणतात. ती कर्करोगाच्या उपचारादरम्यान कोणत्याही वेळी दिली जाऊ शकते.

एखाद्या व्यक्तीचे कोणते उपचार होतात हे अनेक गोष्टींवर अवलंबून असते. प्राथमिक कर्करोगाचा प्रकार. तो कुठे पसरला आहे. भूतकाळात त्यांना मिळालेले उपचार. आणि त्यांचे सामान्य आरोग्य.

पुढे पाहणे

जर एखाद्या व्यक्तीला सांगितले जाते की त्यांचा कर्करोग यापुढे नियंत्रित केला जाऊ शकत नाही, तर ते आणि त्यांचे प्रियजन जीवनाच्या शेवटच्या काळजीबद्दल बोलू इच्छित असतील. पॅलिएटिव्ह केअर नेहमी उपलब्ध असते, कोणी कर्करोगावर उपचार सुरू ठेवण्याची निवड करो किंवा न करो. ती कर्करोगाची लक्षणे आणि उपचारांचे दुष्परिणाम नियंत्रित करण्यासाठी आहे.

संशोधक प्राथमिक आणि मेटास्टॅटिक कर्करोगाच्या पेशी मारण्याचे, किंवा त्यांना वाढण्यापासून थांबवण्याचे नवीन मार्ग शोधत राहतात. या कामात रोगप्रतिकारक शक्तीला कर्करोगाशी लढण्यास मदत करणे, कर्करोगाच्या पेशींना पसरू देणारे टप्पे रोखणे, आणि ट्यूमरमधील विशिष्ट अनुवांशिक बदलांना लक्ष्य करणे समाविष्ट आहे.

कर्करोग पसरल्यानंतरही, उपचारांचे पर्याय आहेत, आणि लोकांना बरे वाटण्यास मदत करणारी काळजी नेहमी उपलब्ध असते.

विश्वसनीय स्रोतावर आधारित

हा National Cancer Institute वर आधारित शैक्षणिक माहितीचा सोप्या भाषेतील अनुवाद आहे. संपूर्ण आणि अद्यावत माहितीसाठी कृपया मूळ स्रोत वाचा. केवळ शैक्षणिक माहिती — वैद्यकीय सल्ला नाही. नेहमी तुमच्या स्वतःच्या काळजी टीमशी बोला.

National Cancer Institute: cancer.gov/types/metastatic-cancer

अद्यतनित: 2026-09-15

तुम्हाला मोफत दुभाषी मिळण्याचा अधिकार आहे. अमेरिकेतील (युनायटेड स्टेट्स) ज्या रुग्णालयांना आणि दवाखान्यांना फेडरल निधी मिळतो, त्यांनी तुम्हाला कोणताही खर्च न घेता पात्र दुभाषी उपलब्ध करून देणे बंधनकारक आहे. तुम्ही स्वागतकक्षात किंवा तुमच्या भेटीपूर्वी दुभाष्याची मागणी करू शकता. तुमच्यासाठी भाषांतर करण्यासाठी कुटुंबातील सदस्य किंवा मुलाला सोबत आणण्याची गरज नाही.

ऑनलाइन: cancerexplained.org/languages/mr/metastatic-cancer

cancerexplained.org वरील इंग्रजी लेखातून अनुवादित. स्रोताशी पडताळलेली आवृत्ती इंग्रजी आवृत्ती आहे.

Educational information only, not medical advice. An AI-assisted editorial system helped prepare this page. No named medical reviewer has reviewed it unless one is listed.

कोणताही बदल न करता मोफत छापू. प्रत काढू आणि शेअर करू शकता. परवानगीची आवश्यकता नाही. कृपया वैद्यकीय मजकुरात बदल करू नका. संदर्भ: cancerexplained.org. शैक्षणिक माहिती, वैद्यकीय सल्ला नाही.